

Vårdhygieniska riktlinjer för covid-19, influensa och andra luftvägsvirus i ordinärt boende

Utfärdare: Anders Johansson, hygienöverläkare
Fastställande: 2024-07-04 version 2

Covid-19, influensa och flera andra virusorsakade luftvägsinfektioner har liknande symptom och ska vårdhygieniskt hanteras på ett liknande sätt.

Smittvägar

Luftvägsinfektioner orsakade av virus sprids från person till person med vätskedroppar i luften från de övre luftvägarna när en person hostar, nyser, pratar, sjunger eller andas. Spridning kan också ske via droppar som landat på ytor eller föremål. God handhygien förebygger smittspridning.

Vaccination

Viktigaste åtgärden för att skydda brukare och medarbetare är hög vaccinationstäckning. Brukare ska vaccineras mot covid-19 och influensa enligt folkhälsomyndighetens aktuella riktlinjer. Omvårdnadspersonal ska uppmuntras att vaccinera sig mot influensa. Arbetsgivaren ska erbjuda vaccination mot influensa till anställda.

Brukare med symtom på virusorsakad luftvägsinfektion

Brukare med nyttillkomna symtom som hosta, snuva, halsont, andningsbesvär och/eller feber alternativt verifierad covid-19 eller influensa bör i första hand vistas i hemmet för att inte smitta andra. Vid behov av sjukvård kontaktas 1177 eller hälsocentral per telefon. Vid svåra symtom ring 112. Brukare med hosta/nysningar informeras om att hosta och nysa i armvecket eller i pappersnäsdukar samt att tvätta och desinfektera händerna ofta.

Följ basala hygienrutiner och klädregler och använd skyddsutrustning på rätt sätt

Säkerställ tillgång hos varje brukare:

- alkoholbaserat handdesinfektionsmedel
- flytande tvål
- torkpapper
- engångs plastförkläde/långärmat plastförkläde. Arbetsdräkten ska skyddas vid kontakt med brukaren, brukarens säng och vid risk för kontamination av kroppsvätskor. I de flesta

situationer räcker det med skyddsförkläde utan ärm. Endast vid risk för kraftig förorening av kläder eller underarmar rekommenderas långärmat plastförkläde.

- handskar
- stänkskydd för ögon, näsa och mun
- alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med tensid
- engångstorkdukar

Säkerställ följsamhet till basala hygienrutiner och klädregler. Byt arbetskläder som förorenats innan nytt besök hos annan brukare under samma arbetspass.

Säkerställ tillgång till stänkskydd och munskydd vid nära omvårdnad (inom 2 meter) hos brukare med luftvägssymtom de första 5 dagarna efter brukarens symtomdebut.

Olika alternativ för stänkskydd är:

- Visir som täcker hela ansiktet. Används tillsammans med kirurgiskt munskydd klass IIR eller munskydd klass II, andningsskydd FFP2/FFP3 eller motsvarande.
- Skyddsglasögon. Används tillsammans med kirurgiskt munskydd IIR
- Kirurgiskt munskydd IIR med integrerat visir

Byt handskar mellan orena och rena arbetsmoment enligt basala hygienrutiner. Desinfektera händerna varje gång innan nya handskar tas på. Använd engångs plastförkläde för att skydda arbetskläder. Lägg skyddsutrustning i soppåse och knyt ihop den. Kasta soppåsen i vanligt avfall. Var noga med handdesinfektion när du tagit av dig skyddsutrustningen. Byt arbetskläder om de förorenats innan besök hos annan brukare under samma arbetspass.

Smittsamhet vid konstaterad covid-19, influensa och RS-virus

Hos de flesta brukare har smittsamhet vid covid-19, influensa och RS-virus sannolikt upphört när följande kriterier är uppfyllda:

- 5 dagar efter symtomdebut och
- feberfrihet i minst 24 timmar och
- klinisk förbättring (stabilt förbättrad avseende symtom)

Rengöring och desinfektion av ytor och hjälpmedel

Luftvägsvirus avdödas av rengöringsmedel och vatten och alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med tensid. Ytor och föremål förorenas lätt i brukarens närhet, framför allt när denne hostar och nyser. Det är viktigt att rengöra och desinfektera tagytor som brukare och personal ofta rör vid för att minska mängden virus i miljön.

Städning

Utförs enligt ordinarie rutiner med tillägg av desinfektion av tagytor enligt ovan.

När brukaren förklarar smittfri kastas engångs-/skyddsmaterial som personalen bedömer har smutsats ned under infektionen av personal eller brukare.

Medicinteknisk utrustning och hjälpmedel rengörs och desinfekteras innan återlämning.

Avfall och tvätt

Avfall

Hanteras som vanligt avfall. Knyt ihop säcken noga inne hos brukaren innan transport till soptunna/motsvarande.

Tvätt

Vanlig (konventionell) hantering. Lägg tvätten sorterad direkt i tvättsäck eller motsvarande. Lägg ingen tvätt på golvet eller i möbler. Förslut tvättsäcken inne hos brukaren. Töm tvättsäcken direkt i tvättmaskinen. Desinfektera luckor, handtag etc. på tvättmaskinen. Följ hygienrutiner.

Vid tvätt i gemensam tvättstuga ta med plastförkläde, handskar, handdesinfektion och alkoholbaserat ytdesinfektionsmedel med tensid. Använd plastförkläde och handskar vid hantering av smutstvätt.

Desinfektera händer efter avslutat arbete med smutstvätt. Desinfektera luckor, handtag etc på tvättmaskinen. Desinfektera alltid händerna när du lämnar tvättstugan.

Rutiner vid dödsfall

Det är mycket osannolikt att en avliden är smittsam. Undvik moment som kan alstra stänk från en nyligen avliden. Att svepa kroppen i ett rent lakan är i de flesta fall tillräckligt.

Personal

Anställd som har nytillkomna symtom på luftvägsinfektion och inte mår bra tillräckligt bra för att arbeta eller har nytillkomna luftvägssymptom och feber >38 grader ska stanna hemma och kontakta sin chef. I första gället sjukskrivning enligt gängse rutin. Grundregeln för återgång i arbete är att personen har känt sig återställd från luftvägsinfektionen minst ett dygn.